

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **V. D.** zast. JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou, se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort**, se sídlem Křižíkova 12, Praha 8, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2012, č. j. 1 A 50/2012 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 14. 8. 2012, č. j. KRPA-102935/ČJ-2012-000022, byl žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), zajištěn za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění žalobce byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody. Důvodem pro zajištění žalobce bylo opakované porušování předpisů České republiky spočívající mj. v několikrát uloženém, avšak nerealizovaném správním i soudním vyhoštění, kdy žalobce nevycestoval a po území České republiky se pohyboval neoprávněně.

Žalovaná v odůvodnění rozhodnutí uvedla, že žalobce byl zajištěn dne 13. 8. 2012 v souladu s § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, z důvodu obavy z nelegálního pobytu na území České

republiky. Žalobce předložil ke kontrole průkaz žadatele o mezinárodní ochranu, jenž pozbyl platnosti dne 2. 8. 2012. Bylo zjištěno, že dne 13. 7. 2012 nabylo právní moci usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2012, č. j. 7 Azs 42/2012 - 23, jímž byla pro nepřijatelnost odmítnuta kasační stížnost žalobce podaná ve věci neudělení mezinárodní ochrany. Podle § 54 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu"), byl stěžovatel povinen vycestovat z území České republiky do 30 dnů od pravomocného ukončení řízení ve věci mezinárodní ochrany. Tuto povinnost žalobce nerespektoval a na území České republiky pobýval neoprávněně bez cestovního dokladu a platného oprávnění k pobytu nebo víza od 12. 8. 2012 do 13. 8. 2012.

Žalobce v řízení uvedl, že si byl vědom nelegálního pobytu na území České republiky ode dne 12. 8. 2012. V jeho případě přitom podle žalované existuje nebezpečí zmaření výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění, neboť opakovaně nesplnil povinnost výkonu správního či soudního vyhoštění. Poslední povinnost vycestovat z území České republiky mu byla stanovena do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o odmítnutí jeho kasační stížnosti pro nepřijatelnost. V případě žalobce bylo shledáno nebezpečí, že bude zmařen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, čímž by byla naplněna podmínka zajištění stanovená v § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

Žalovaná dospěla k závěru, že mírnější donucovací opatření by nebyla účinná a že nelze použít ani uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců, neboť hrozí skrývání žalobce. Žalovaná zdůraznila, že žalobce od roku 1998 neopustil území České republiky, ač mu bylo dvakrát uloženo správní vyhoštění a jednou soudní vyhoštění. Z toho lze podle žalované dovodit, že by se žalobce mohl na území České republiky skrývat. Uložení zvláštních opatření by bylo v tomto případě neúčelné, neboť osoba žalobce neskýtá záruku spolupráce s orgány Policie České republiky; byla zde tedy dána obava z maření výkonu soudního rozhodnutí.

Doba trvání zajištění byla stanovena na 90 dní s ohledem na předpokládanou složitost přípravy výkonu správního vyhoštění. Správní orgán je v této době povinen zajistit náhradní cestovní doklad nezbytný pro samotnou realizaci vyhoštění. K tomu je potřeba součinnost dožádaného orgánu Vietnamu, přičemž obvyklá doba vystavení náhradního cestovního dokladu je shodná se stanovenou dobou zajištění.

Žalovaná věc uzavřela tím, že v případě žalobce existuje reálný předpoklad, že se jeho vyhoštění z území států Evropské unie podaří realizovat ve stanovené době trvání zajištění, neboť v daném případě neexistuje překážka trvalejší povahy, jež by žalobci bránila ve vyhoštění. Žalovaná vycházela z nashromážděných matriálů, jakož i ze skutečností sdělených v protokolu o vyjádření účastníka správního řízení ze dne 14. 8. 2012, v níž žalobce neuvedl žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že by výkon vyhoštění nemohl být realizován.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2012, č. j. 1 A 50/2012 - 24, byla žaloba proti tomuto rozhodnutí žalované jako nedůvodná zamítnuta. Soud uvedl, že právní úprava účinná v době rozhodování o zajištění žalobce předepisovala splnění tří

podmínek. Splnění první podmínky, tj. že žalobci bylo doručeno oznámení o zahájení správního řízení, žalobce nezpochybňuje a je doloženo i obsahem správního spisu. Dále musela být splněna podmínka, že nepostačuje uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců a rovněž musela být dána jedna z taxativně vymezených podmínek § 124 odst. 1 v písm. a) až e) zákona o pobytu cizinců.

K námitce, že žalovaná postupovala nepřiměřeně, soud uvedl, že zvláštní opatření za účelem vycestování cizince je mírnějším donucovacím opatřením než zajištění. Pokud tedy nepostačuje uložení zvláštního opatření a je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, je žalovaná povinna cizince zajistit. Posouzení vhodnosti použití institutu zvláštního opatření by pak mělo předcházet rozhodnutí o zajištění cizince a správní orgán by měl v rozhodnutí o zajištění cizince tuto svou úvahu uvést.

Podle soudu se žalovaná dostatečně vypořádala s úvahou, z jakého důvodu přistoupila k zajištění cizince a nikoliv k použití zvláštních opatření. Z předchozího chování žalobce bylo možné důvodně pochybovat o tom, že by neztěžoval výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaná v rozhodnutí poukázala na konkrétní okolnosti případu, definovala jednotlivá skutková jednání žalobce, která nasvědčují učiněnému závěru, že uložení zvláštního opatření za účelem vycestování by bylo nedostatečné pro naplněné cíle řízení. Soud se s tímto názorem žalované ztotožnil.

Žalovaná podle soudu v rozhodnutí popsala okolnosti zadržení žalobce a svá následná skutková zjištění, která žalobce nezpochybnil. Důvodem zajištění žalobce byla skutečnost, že mu bylo v minulosti dvakrát uloženo správní vyhoštění a naposledy soudní vyhoštění na dobu neurčitou, žalobce však od svého příjezdu v roce 1998 nikdy území České republiky neopustil. Zvláštní opatření nebyla uložena zejména z důvodu nebezpečí skrývání žalobce, jenž se opakovaně odmítl podrobit pravomocně a vykonatelně uloženému správnímu či soudnímu vyhoštění. Správní orgán si byl vědom skutečnosti, že je zapotřebí obstarat žalobci cestovní doklad ve spolupráci s dožádaným orgánem Vietnamu, a proto byla doba zajištění stanovena na 90 dní.

Soud se ztotožnil s žalobcem, že žalovaná má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona o pobytu cizinců možnými překážkami správního vyhoštění. Žalovaná proto položila žalobci otázku, zda se na území České republiky nebo v Evropské unii nachází osoba, kvůli které by ukončení pobytu na území České republiky bylo z hlediska zásahu do soukromého nebo rodinného života nepřiměřené. Soud shodně se žalovanou poukázal na § 119 odst. 2 zákona o pobytu cizinců s tím, že je možné zasáhnout i do tohoto práva v případech, kdy občan Evropské unie nebo jeho rodinný příslušník závažným způsobem narušuje veřejný pořádek. Žalobce bezesporu veřejný pořádek několikrát porušil, neboť navzdory uloženému vyhoštění pobýval neoprávněně na území České republiky. Družku žalobce pak nelze označit za občana Evropské unie či za osobu v postavení rodinného příslušníka, a proto nepožívá procesní ochrany ve smyslu § 119 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Soud uzavřel věc tak, že rozhodnutí žalované vycházelo ze skutkového stavu doloženého ve správním spise, z něhož vyplývá, že v daném případě byly dány důvody pro zajištění žalobce, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti žalobce (dále jen „stěžovatel“) uplatnil důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), s tím, že žalovaná nezjistila řádně všechny skutečnosti a v řízení postupovala velmi formalisticky. Podle stěžovatele byly hodnoceny pouze skutečnosti svědčící v jeho neprospěch a jeho osoba byla shledána nevěrohodnou. Přitom je přesvědčen, že nenaplňuje podmínku podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalovaná se nezabývala skutečností, že stěžovatel byl usnesením Okresního soudu v Liberci ze dne 16. 2. 2012, č. j. 6 T 187/2005 - 323, propuštěn z vydávací vazby, neboť se soudu ani orgánům Policie České republiky nepodařilo zajistit potřebné doklady k jeho vycestování. O doklady bylo přitom zažádáno již dne 5. 8. 2011, tedy tři měsíce před vypršením trestu odnětí svobody; bylo však konstatováno, že kontakty s domovskou zemí stěžovatele jsou zdlouhavé. Stěžovatel je přesvědčen, že nenaplňuje podmínku § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť bez platného cestovního dokladu nemůže vycestovat z území České republiky, a proto nebylo možné jej vyhostit ani v době trvání vydávací vazby. Po propuštění stěžovatel několikrát navštívil zastupitelský úřad Vietnamu, bylo mu však řečeno, že na vydání cestovního dokladu musí ještě počkat. Tyto skutečnosti stěžovatel uvedl v protokolu ze dne 14. 8. 2012. Bez platného víza pobýval na území České republiky od 12. 8. 2012 do 13. 8. 2012, tedy pouhý jeden den. Stěžovatel znovu poukázal na to, že v České republice vykonal trest odnětí svobody a poté bez svého zavinění nemohl vycestovat. Opětovně byl omezen na osobní svobodě pobytem ve vydávací vazbě, z níž byl posléze propuštěn. Několikrát se bezvýsledně snažil získat cestovní doklad od zastupitelského úřadu a nyní je opět omezována jeho osobní svoboda pobytem v zařízení pro zajištění cizinců. Takový postup je v rozporu s Listinou základních práv a svobod i se všemi demokratickými zásadami. Proto je stěžovatel přesvědčen, že mělo být použito mírnějších prostředků k realizaci jeho vyhoštění.

Stěžovatel dále namítl důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Pochybení soudu spatřuje v rozhodnutí soudu bez nařízení jednání, ačkoliv prostřednictvím své zástupkyně ve stanovené lhůtě zareagoval na výzvu soudu a uvedl, že na nařízení jednání trvá. Vyjádření podala zástupkyně stěžovatele dne 17. 9. 2012 do datové schránky Městského soudu v Praze, přičemž dne 20. 9. 2012 soud rozhodl, aniž by nařídil jednání. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2012, č. j. 1 A 50/2012 - 24, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady, k nimž by podle § 109 odst. 4 s. ř. s. musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

První námitkou, kterou se Nejvyšší správní soud zabýval, byla námitka procesního pochybení soudu spočívající v tvrzení stěžovatele, že soud navzdory jeho nesouhlasu rozhodl o věci bez nařízení jednání. Takový procesní postup by mohl být pochybením zakládajícím důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. V souzené věci bylo žalobou napadeno rozhodnutí o zajištění cizince, jež má své specifické rysy a i následný soudní přezkum má do značné míry autonomní povahu, jež je vyjádřena speciální úpravou obsaženou v § 171 a § 172 zákona o pobytu cizinců.

Podle § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců *o žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince a o žalobě proti rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince soud rozhodne do 7 pracovních dní ode dne doručení správního spisu soudu. Soud nařídí k projednání věci jednání, navrhne-li to účastník řízení nejpozději do 5 dnů ode dne podání žaloby nebo je-li to nezbytné. O tom musí být cizinec v rozhodnutí policie poučen. Rozhodne-li soud o zrušení napadeného rozhodnutí, doručí rozsudek účastníkům řízení bezprostředně po vyhlášení rozsudku při jednání, nebo, bylo-li rozhodováno bez nařízení jednání, doručí soud rozsudek účastníkům řízení do 24 hodin od jeho vydání.*

V souzené věci byl stěžovatel v rozhodnutí žalované ze dne 14. 8. 2012, č. j. KRPA-102935/ČJ-2012-000022, v souladu s výše citovaným ustanovením řádně poučen mj. o tom, že návrh na projednání věci s nařízeným jednáním je třeba uplatnit do pěti dnů od podání žaloby. Tak však stěžovatel neučinil, a to navzdory tomu, že byl již ve správním řízení zastoupen advokátkou. Tato advokátka následně sepsala a podala správní žalobu, avšak návrh na projednání věci s nařízením jednání v této žalobě neuplatnila, ač o tom byla žalovanou v napadeném rozhodnutí řádně poučena. V takovém případě tedy podle názoru Nejvyššího správního soudu nebylo tedy třeba jednání nařizovat, pokud takový postup neshledal nezbytným Městský soud v Praze.

Nejvyšší správní soud je přesvědčen o tom, že ustanovení § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců je speciálním ustanovením k § 51 odst. 1 s. ř. s., a proto v okamžiku, kdy stěžovatel neuplatnil návrh na nařízení jednání do pěti dnů od podání správní žaloby, jak stanoví zákon o pobytu cizinců, nebylo pochybením městského soudu, pokud věc rozhodl bez nařízení jednání. Na této skutečnosti nic nemění ani vágní a s ohledem na speciální úpravu v zákoně o pobytu cizinců až nadbytečné poučení, které soud stěžovateli zaslal a v němž jej v souladu se zněním § 51 odst. 1 s. ř. s. poučil o tom, že nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání je možné podat do dvou týdnů ode dne doručení poučení; k tomu navíc doplnil, že s ohledem na to, že se v daném případě jedná o přednostní věc, má stěžovatel případný nesouhlas soudu sdělit obratem.

Toto poučení bylo zástupkyni stěžovatele dodáno do datové schránky dne 5. 9. 2012, přičemž doručeno bylo až dne 13. 9. 2012. Přípisem ze dne 17. 9. 2012 doručeným téhož dne do datové schránky Městského soudu v Praze zástupkyně stěžovatele soudu sdělila, že trvá na nařízení jednání. Dne 20. 9. 2012 soud rozhodl o zamítnutí žaloby bez nařízení jednání. Jak již bylo výše uvedeno, řízení o žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince je vázáno velmi krátkými lhůtami – soud má povinnost rozhodnout do sedmi pracovních dní ode dne, kdy mu správní orgán předložil správní spis. Stěžovatel přitom nevyužil možnosti dané mu zákonem o pobytu cizinců a nařízení jednání ve lhůtě

stanovené v § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců nenavrhl, ač byl o této možnosti řádně poučen. Proto nebylo pochybením soudu, když věc rozhodl bez nařízení jednání.

Pokud jde o samotné rozhodnutí o zajištění stěžovatele, Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem žalovaného i městského soudu, podle něhož byly v dané věci dány důvody pro zajištění stěžovatele, a nikoliv pro použití zvláštního opatření. Stěžovateli bylo v minulosti celkem třikrát uloženo vyhoštění, z toho dvakrát v podobě správního vyhoštění, poprvé bylo rozhodnutím Policie České republiky ze dne 15. 3. 1999, č. j. PSV-83/CLTX-Ky-99, stěžovateli uloženo správní vyhoštění na dobu tří let, a podruhé Policie České republiky rozhodnutím ze dne 16. 10. 2003, č. j. SCPP-568/OV-OPK-PŘ-2003, stěžovateli uložila správní vyhoštění také na dobu tří let. Rozsudkem Okresního soudu v Liberci ze dne 26. 1. 2006, č. j. 6 T 187/2005 - 155, byl stěžovatel odsouzen za trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 1, 2 písm. a) a b) trestního zákona účinného do 31. 12. 2009 k trestu odnětí svobody v délce sedmi let a dále byl stěžovateli uložen trest vyhoštění z České republiky na dobu neurčitou. Ani jedno z těchto trestů vyhoštění se nepodařilo realizovat a stěžovatel pobýval na území České republiky nepřetržitě od roku 1998.

Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců *je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.* V souzené věci nebylo uložené vyhoštění stěžovatele již třikrát úspěšné. Proto měla žalovaná důvodné obavy, že by tento stav mohl pokračovat i poté, co se podaří zajistit stěžovateli cestovní doklad potřebný k vycestování z České republiky. Žalovaná se přitom v rozhodnutí zabývala tím, zda v případě stěžovatele nelze použít mírnější donucovací prostředky v podobě zvláštních opatření, dospěla však i podle názoru Nejvyššího správního soudu ke správnému závěru, že v daném případě vzhledem ke všem okolnostem případu je zapotřebí přistoupit k zajištění stěžovatele.

Není totiž sporu o tom, že se stěžovatel v minulosti odmítl podrobit opakovaně uloženému správnímu či soudnímu vyhoštění. Byla tedy dána důvodná obava, že by vyhoštění stěžovatele z České republiky nemuselo být realizováno ani nyní. Na této skutečnosti nic nemění ani fakt, že stěžovatel byl po výkonu trestu odnětí svobody umístěn do vydávací vazby a poté propuštěn proto, že se nepodařilo zajistit včas cestovní doklady potřebné k vycestování. V té době byl navíc stěžovatel žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, svou žádost podal dne 17. 8. 2011 a řízení bylo ukončeno usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2012, č. j. 7 Azs 24/2012 - 23, jež nabylo právní moci dne 13. 7. 2012. Podle Nejvyššího správního soudu nebyla v době rozhodování žalované relevantní skutečnost, že se v minulém období nepodařilo zajistit cestovní doklady stěžovatele; jeho umístění do vydávací vazby bylo věcí soudů rozhodujících v trestním řízení. Stěžejní bylo, že v den kontroly Policií České republiky, jež vyústila ve vydání rozhodnutí o zajištění, tedy dne 13. 8. 2012, pobýval stěžovatel na území České republiky nelegálně, a to jednak z titulu soudního vyhoštění, a dále proto, že měl povinnost do 30 dnů od právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o odmítnutí

jeho kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, opustit Českou republiku, což neučinil. Podle názoru Nejvyššího správního soudu s ohledem na minulé, mnohdy protiprávní aktivity stěžovatele na území České republiky, i na opakovaně nerealizované správní vyhoštění, bylo jeho zajištění v daném případě adekvátním a efektivním prostředkem k realizaci uloženého soudního vyhoštění.

Nejvyšší správní soud tedy věc uzavírá tak, žalovaná ani městský soud nepochybily, pokud shledaly, že byly naplněny podmínky zajištění stěžovatele v souladu s § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. V souzené věci totiž stěžovatel opakovaně unikl realizaci správního, resp. soudního vyhoštění a byla zde dána důvodná obava z toho, že by se tomu mohlo stát i v budoucnu. Postup žalované ani soudu nelze označit za formalistický, naopak žalovaná i soud se zabývaly tím, zda nelze v případě stěžovatele použít mírnějších donucovacích prostředků. Dospěly však k závěru, že s ohledem na předchozí chování stěžovatele lze konstatovat, že uložení zvláštního opatření za účelem vycestování by bylo nedostatečné pro naplnění cíle řízení.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně
v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalované v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu